DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA ROLNICTWA

Warszawa, 30 października 1951 Nr 15 Poz. 90—95

TREŚĆ:

ZARZĄDZENIA MINISTRA ROLNICTWA:

90.

ZARZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA

z dnia 1 lipca 1951 r.

Nr KK.D-3/22/51

w sprawie dalszego prowadzenia 2-letniego Korespondencyjnego Licealnego Kursu Rolniczego.

Na podstawie art. 2 ust. 1 dekretu z dnia 26 października 1950 r. o szkolnictwie rolniczym (Dz.U.R.P. Nr 49, poz. 441) zarządzam, co następuje:

1. Przenosi się 2-letni korespondencyjny Licealny Kurs Rolniczy, prowadzony od 1 czerwca 1950 r. przez Państwowy Zakład Korespondencyjnego Kształcenia Rolniczego, z Prezydium Wojewódzkich Rad Narodowych do liceów rolniczych, w których zarządzeniem z dnia 15 czerwca 1951 r. Nr KK.D-3/21/51 zostały utworzone działy korespondencyjnego kształcenia rolniczego.
2. Prowadzenie dalszego szkolenia na 2-letnim Korespondencyjnym Licealnym Kursie Rolniczym powierza się kierownictwom działów korespondencyjnego kształcenia rolniczego.
3. Nauczycielami na 2-letnim Licealnym Kursie Rolniczym są nauczyciele liceów rolniczych oraz specjaliści spoza szkoły w zakresie poszczególnych specjalności.
4. 2-letni Korespondencyjny Licealny Kurs Rolniczy realizuje program z przedmiotów zawodowych i ogólnospecjalizujących (związanych z zawodem) liceów rolniczych z dostosowaniem tego programu do warunków i organizacji nauki metodą korespondencyjną.
5. Dobór nauczycieli, organizacja i przebieg szkolenia na 2-letnim Korespondencyjnym Licealnym Kursie Rolniczym odbywa się na zasadach ustalonych zarządzeniem z dnia 15 czerwca 1951 r. Nr KK.D.-3/21/51.
6. Po zdaniu egzaminu końcowego absolwenci 2-letniego Korespondencyjnego Licealnego Kursu Rolniczego — w zależności od przygotowania, otrzymują niżej wymienione świadectwa:
   a) absolwenci posiadający świadectwo dojrzałości liceum ogólnokształcącego, zawodowego nierolniczego względnie równorzędne świadectwo ukończenia innej szkoły otrzymają świadectwo ukończenia liceum rolniczego z tytułem technika,
   b) absolwenci, którzy nie posiadają świadectw wymienionych w punkcie a:
      1) otrzymają świadectwo ukończenia liceum rolniczego pod warunkiem złożenia egzaminu dojrzałości z przedmiotów ogólnokształcących w zakresie liceum rolniczego w liceach rolniczych, prowadzących działy korespondencyjnego kształcenia rolniczego;
      2) otrzymają świadectwo ukończenia Korespondencyjnego Licealnego Kursu Rolniczego z przedmiotów zawodowych i ogólnospecjalizujących w zakresie liceum rolniczego, uprawniające ich do zajmowania w pracy zawodowej stanowisk powierzanych technikom-rolnikom. Absolwenci ci mogą w późniejszym czasie składać egzamin dojrzałości z przedmiotów ogólnokształcących w zakresie liceum rolniczego i otrzymać świadectwo ukończenia liceum rolniczego.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1951 r.

Minister: J. Dąb-Kocioł

91

ZARZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA

z dnia 28 sierpnia 1951 r.

Nr W.Z.III-5/63/50

w sprawie szczepień przeciw pomorowi drobiu.

W ślad za zarządzeniem z dnia 9 grudnia 1950 r. Nr j.w. w sprawie szczepienia drobiu w 1951 r. i celem usprawnienia akcji masowych, ochronnych szczepień drobiu p. pomorowi zarządzam co następuje:

W każdej terenowej hurtowni „Centrowet" winien być pewien zapas szczepionki indyjskiej, przechowywanej w lodówce, stale uzupełnianej w okresie masowych szczepień.

Zapas ten winien wynosić dla poszczególnych hurtowni: w Poznaniu z Zieloną Górą, Bydgoszczy, Wrocławiu i Lublinie po 100 amp. a 0,5 cm; w Kielcach, Szczecinie, Koszalinie, Katowicach z Opolem, Gdańsku z Olsztynem po 30 amp. a 0,5 cm.

W każdym PZLZ winien znajdować się zapas tej szczepionki, odpowiednio przechowywanej, od 3 do 10 cm w zależności od nasilenia akcji szczepienia.

Koszty szczepienia drobiu ustalone zarządzeniem podanym na wstępie obniżam do wysokości 30 gr. od sztuki przy szczepieniach masowych i przy szczepieniach w okręgach zapowietrzonych i zagrożonych pomorem, przy indywidualnych szczepieniach do 50 gr. od sztuki.

Przeprowadzający szczepienia, po odprowadzeniu zainkasowanej gotówki do kasy właściwego PZLZ, winien bezpośrednio otrzymać wynagrodzenie w wysokości 20 gr. od każdej zaszczepionej sztuki i w związku z tym, w razie zachodzącej potrzeby, polecam zwiększyć pogotowie kasowe odpowiednio do nasilenia szczepienia:

Przy masowych szczepieniach drobiu, prócz wytycznych podanych w wyżej wymienionym zarządzeniu, polecam zwrócić szczególną uwagę na konieczność zaszczepienia drobiu w miejscowościach graniczących z fermami drobiu a to celem zabezpieczenia ich przed pomorem.

Minister: J. Dąb-Kocioł

92

ZARZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA

z dnia 4 września 1951 r.

Nr W.Z.III-2/24

w sprawie szczepień przeciwróżycowych zakontraktowanej trzody chlewnej.

W oparciu o uchwałę Prezydium Rządu z dnia 1 sierpnia br. w sprawie warunków powszechnej kontraktacji i popierania hodowli trzody chlewnej na rok 1952 i w celu zapewnienia wszystkim producentom korzystnych warunków rozwoju hodowli trzody chlewnej — zarządzam co następuje:

Zakontraktowana trzoda chlewna winna być — przy jesiennych masowych szczepieniach przeciw różycy w roku bieżącym i wiosennych w roku przyszłym — zaszczepiona w pierwszej kolejności przy zachowaniu taryfy opłat przewidzianej w zarządzeniu Ministra Rolnictwa i R.R. z dnia 26 stycznia 1951 r. Nr W.Z.-III-2/1 tj. 4.50.— złotego od sztuki wraz z materiałem szczepiennym i kosztami dojazdu bez względu na ilość sztuk w gromadzie.

Za ochronne szczepienie świń, które z różnych przyczyn nie zostały objęte planową akcją masowych szczepień, należy pobierać opłaty w wysokości 9 zł od sztuki wraz z materiałem szczepiennym i kosztami dojazdu.

Poza opłatami w.w nie wolno stosować w terenie przy ochronnych szczepieniach świń żadnej innej taryfy opłat.

Do akcji szczepień należy zaangażować wszystkich lekarzy weterynaryjnych, pomocniczy personel weterynaryjny oraz — w razie potrzeby — gromadzkich przodowników weterynaryjnych uprzednio należycie przeszkolonych.

Równocześnie Ministerstwo prosi o otoczenie specjalną opieką zakontraktowanej trzody chlewnej w każdym wypadku zwrócenia się właścicieli do najbliższego lekarza weterynaryjnego.

Minister: J. Dąb-Kocioł

93

ZARZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA

z dnia 4 września 1951 r.

Nr W.Z.III-2/26

w sprawie zapewnienia surowicy p. różycowej rolnikom przez Państw. Zakłady Lecznicze dla Zwierząt.

W celu szybkiego udzielenia pomocy weterynaryjnej świniom chorym na różycę Ministerstwo zezwala w wypadkach uzasadnionych (duża odległość od zakładu i związana z tym niemożliwość szybkiej interwencji) na odsprzedaż surowicy przeciwróżycowej (normalnej wzgl. leczniczej) właścicielom chorych sztuk po cenach własnych zakładu.

Zakład powinien zaprowadzić specjalną ewidencję sprzedanej surowicy z podaniem nazwiska właściciela zwierzęcia, dokładnego adresu i ilości surowicy w gramach.

Minister: J. Dąb-Kocioł

94

ZARZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA

z dnia 25 września 1951 r.

Nr Szk.A.6/20/51

w sprawie wynagrodzenia i norm zatrudnienia lekarzy, dentystów i higienistek w szkołach i kursach rolniczych podległych Ministerstwu Rolnictwa.

§ 1. Lekarze, dentyści oraz higienistki zatrudnione w szkołach i na kursach rolniczych otrzymują ryczałtowe wynagrodzenie ustalone w zależności od liczby godzin zajęć w tygodniu oraz stawki wynagrodzenia miesięcznego za jedną godzinę tych zajęć tygodniowo.

§ 2. Wynagrodzenie miesięczne za jedną godzinę zajęć tygodniowo wynosi:

a) dla lekarzy posiadających 3 lata praktyki zawodowej $1/6$ kwoty miesięcznego uposażenia za jedną godzinę pracy dziennie lekarza ambulatorium ogólnego, pobierającego wynagrodzenie wg IV—III grupy uposażenia pracowników zatrudnionych w społecznych zakładach służby zdrowia,

b) dla lekarzy nie posiadających 3 lata praktyki zawodowej oraz dla dentystów — 1.6 kwoty miesięcznego uposażenia za jedną godzinę pracy dziennie lekarza ambulatorium ogólnego względnie lekarza — dentysty, pobierającego wynagrodzenie według VI grupy uposażenia pracowników zatrudnionych w społecznych zakładach służby zdrowia,

c) dla higienistek szkolnych odpowiadających warunkom określonym w ustawie z dnia 21 lutego 1935 r. o pielęgniarstwie (Dz.U.R.P. Nr 27 poz. 199) i posiadającym 3 lata pracy zawodowej — $1/6$ kwoty miesięcznego uposażenia za jedną godzinę pracy dziennie pielęgniarki, pobierającej wynagrodzenie według VII grupy uposażenia pracowników zatrudnionych w społecznych zakładach służby zdrowia,

d) dla higienistek szkolnych, oprócz wymienionych w punkcie c) niniejszego paragrafu i posiadający 5 lat pracy zawodowej 1.6 kwoty miesięcznego uposażenia za 1 godzinę pracy dziennie pielęgniarki przyuczonej, pobierającej wynagrodzenie według IX grupy uposażenia pracowników zatrudnionych w społecznych zakładach służby zdrowia.

§ 3. Przez uposażenie pracowników zatrudnionych w społecznych zakładach służby zdrowia, wymienione w § 2 niniejszego zarządzenia rozumieć należy uposażenie zasadnicze oraz dodatek lokalny, określone w §§ 1, 7 i 8 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 lutego 1949 r. w sprawie uposażenia pracowników zatrudnionych w społecznych zakładach służby zdrowia (Dz. U.R.P. Nr 14 poz. 88).

§ 4. Określone w § 2 miesięczne stawki wynagrodzenia za jedną godzinę tygodniowo zaokrągla się do kwoty podzielonej przez 10.

§ 5. Godziny nauczania higieny wynagradzane są według zasad wynagrodzenia nauczycieli kontraktowych zatrudnionych w niepełnym wymiarze godzin.

§ 6. Liczbę godzin tygodniowej pracy kontraktowych lekarzy, dentystów i higienistek szkolnych w poszczególnych szkołach ustala Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej — Wydział Rolnictwa i Leśnictwa Oddział Szkolnictwa Rolniczego w ramach następujących norm

Dla lekarzy:

a) Na każdych 30 uczniów winna przypadać 1 godzina tygodniowo pracy lekarza

b) Za zezwoleniem Ministra Rolnictwa wydanym w indywidualnych wypadkach na wniosek Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej — Wydział Rolnictwa i Leśnictwa w szkołach mechaniki rolnej, posiadających warsztaty mechaniczne jedna godzina pracy lekarza tygodniowo winna przypadać na 20 uczniów.

c) W szkołach, w których obok lekarza jest zatrudniona higienistka, jedna godzina pracy lekarza w tygodniu winna przypadać na każdych 50 uczniów.

d) W internatach jedna godzina tygodniowo pracy lekarza winna przypadać na każdych 20 uczniów zamieszkałych w internacie.

e) Ogólna liczba godzin pracy lekarza, zatrudnionego w jednej szkole nie może przekraczać 25 godzin tygodniowo, zatrudnionego w kilku szkołach — 30 godzin tygodniowo.

Dla dentystów:

a) Jedna godzina tygodniowo pracy dentystów, udzielających pomocy młodzieży szkolnej w prywatnych gabinetach powinna przypadać na 40 uczniów.

b) Jedna godzina tygodniowo pracy dentystów, udzielających pomocy w gabinetach szkolnych, powinna przypadać na każdych 30 uczniów.

c) Jedna godzina tygodniowo pracy dentystów zajmujących cych się w szkole profilatyką dentystyczną, powinna przypadać na każdych 400 uczniów.

Dla higienistek:

a) Jedna godzina tygodniowo pracy higienistek powinna przypadać na 30 uczniów.

b) W internatach jedna godzina tygodniowo pracy higienistek winna przypadać na każdych 20 uczniów zamieszkałych w internacie.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1.IX.1951 r.

Jednocześnie tracą moc obowiązujące:

1) postanowienia ustępu 3 § 9 zarządzenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 20 kwietnia 1948 r. w sprawie wynagrodzenia pracowników kontraktowych w szkołach i kursach rolniczych, podległych Ministerstwu Rolnictwa i Reform Rolnych (Dz.Urz.Min.R. i R.R. Nr 10, poz. 42),
2) okólnik Nr 41 z dnia 14.X.1948 r. NOR.A.1/2/38 w sprawie norm zatrudnienia kontraktowych lekarzy, dentystów, higienistek szkolnych

Minister: **J. Dąb-Kocioł**

95

INSTRUKCJA
MINISTERSTWA ROLNICTWA
Centralny Zarząd Weterynarii

z dnia 27 lipca 1951 r

Nr W.Z.III-5/12

w sprawie wykonywania nadzoru sanitarno-weterynaryjnego nad obrotem drobiu skupowanego przez upoważnione instytucje

W związku z zarządzeniem Ministrów: Rolnictwa i Reform Rolnych, Handlu Wewnętrznego oraz Handlu Zagranicznego Nr W. Z. III-5/12 z dnia 25 kwietnia 1951 roku (Dz. Urz. Min. Rol. Nr 13 poz. 78) Ministerstwo Rolnictwa w myśl ust. 6 tego zarządzenia podaje następujące wskazówki:

A WSKAZÓWKI OGÓLNE

1. Do skupu drobiu są upoważnione: Centrala Jajczarsko-Drobiarska i Gminne Spółdzielnie Samopomocy Chłopskiej.
2. Do wykonywania stałego nadzoru sanitarno-weterynaryjnego w zbiornicach drobiu, prezydia powiatowych rad narodowych powinny upoważniać lekarzy weterynaryjnych zamieszkujących w miejscowościach, w których są położone zbiornice. W razie, gdy w tych miejscowościach nie zamieszkuje lekarz wet., należy upoważnić innego lekarza wet., biorąc pod uwagę możliwości łatwej komunikacji. Powyższymi zasadami powinny kierować się również prezydia wojewódzkich rad narodowych przy upoważnianiu lekarzy wet. do wykonywania stałego nadzoru sanitarno-weterynaryjnego w tuczarniach i rzeźniach drobiu oraz w chłodniach składowych (zamrażalniach). Uprzednie porozumienie się prezydiów powiatowych rad narodowych z prezydiami wojewódzkich rad narodowych, jak również tych ostatnich z Ministerstwem w sprawie upoważnienia lekarzy wet. do wykonywania nadzoru, powinno być przeprowadzane pisemnie. W przypadkach pilnych porozumienie to może być przeprowadzone telefonicznie, jednak że musi być niezwłocznie potwierdzone na piśmie.

   Dla każdego lekarza wet., upoważnionego do wykonywania stałego nadzoru, należy wyznaczyć co najmniej jednego zastępcę.

   Upoważnienia winny być wydawane na piśmie z zastrzeżeniem cofnięcia w każdym czasie. W upoważnieniach należy zobowiązać lekarzy wet., aby w razie przeszkody w wykonywaniu obowiązków zawiadamiali o tym we właściwym czasie i bezpośrednio swoich zastępców i udzielali im wszelkich potrzebnych informacji oraz wglądu do akt.

   Nazwiska i adresy lekarzy wet. upoważnionych do wykonywania nadzoru także i zastępczego — należy podać do wiadomości administracji nadzorowanych obiektów.
3. Nadzór sanitarno-wet., wykonywany na podstawie powołanego we wstępie do niniejszej instrukcji zarządzenia, polega na współdziałaniu z upoważnionymi instytucjami i kierownictwem poszczególnych obiektów, aby przepisy wymienionego zarządzenia były odpowiednio wykonywane, a w szczególności:
   a) aby punkty skupu, zbiornice, środki transportowe, tuczarnie i rzeźnie drobiu były urządzone zgodnie z przepisami i utrzymywane w odpowiednim stanie sanitarnym,
   b) aby w punktach skupu, zbiornicach, w transporcie, tuczarniach i rzeźniach drobiu były przestrzegane przepisy weterynaryjne, a zwłaszcza przepisy dotyczące zwalczania zaraźliwych chorób zwierzęcych,
   c) aby przy wszystkich czynnościach spełnianych w wymienionych pod lit. a) i b) obiektach, oraz w chłodniach składowych (zamrażalniach) były przestrzegane wymogi sanitarne,
   d) aby szczególne warunki, dotyczące przygotowywania drobiu na wywóz za granicę, były zachowywane.
4. Lekarze weterynaryjni, upoważnieni do wykonywania okresowego nadzoru san.-wet., powinni sporządzić ewidencję nadzorowanych obiektów z wyszczególnieniem wszystkich danych, ważnych pod względem sanitarno-wet., a zwłaszcza dotyczących położenia, terenowego zasięgu działalności, wielkości, urządzeń oraz ruchu. Jest wskazane, aby w tej ewidencji znajdował się szkic sytuacyjny każdego obiektu.

   Ewidencję tę należy uaktualniać i wpisywać do niej stwierdzone ważniejsze usterki oraz krótką treść wydanych zaleceń i zarządzeń. Jeżeli zostały wydane pisemne zarządzenia pokontrolne, należy w ewidencji uwidocznić znak i datę odnośnego zarządzenia.
5. Lekarze wet., sprawujący stały nadzór sanitarno-wet., powinni prowadzić sporządzane przez siebie odpowiednie dzienniki czynności, w których należy bieżąco zapisywać wykonane czynności i stwierdzone wyniki.

   Wszystkie ujemne stwierdzenia, doc. prowadzenia obiektu, należy omawiać z kierownictwem nadzorowanego obiektu i uzgadniać sposób ich usunięcia oraz sposób zapobieżenia ich na przyszłość. Treść uzgodnienia powinna być wpisywana do dziennika czynności i podpisywana przez lekarza wet. i kierownika danego obiektu względnie jego zastępcę.

   W razie niemożności bezpośredniego uzgodnienia należy w dzienniku czynności zanotować treść stanowiska nadzorującego lekarza wet. oraz treść stanowiska kierownika obiektu wzgl. jego zastępcy, a następnie należy niezwłocznie drogą służbową przesłać odpowiednie sprawozdanie z odpisem notatki do właściwego prezydium rady narodowej. Właściwe prezydium rady narodowej wydaje decyzję, komunikując ją kierownikowi danego obiektu oraz właściwemu lekarzowi wet. W razie wątpliwości należy zasięgać opinii władzy nadzorczej.
6. Okresowy nadzór sanitarno-weterynaryjny należy wykonywać, o ile możności, w obecności przedstawiciela obiektu kontrolowanego. Wszystkie usterki i niedomagania należy stwierdzać protokólarnie i na miejscu wydawać pisemne zarządzenia celem ich usunięcia. Protokóły z nadzoru i odpis zarządzeń należy przedstawiać prezydium właściwej rady narodowej. Jeden egzemplarz protokołu należy pozostawiać kierownikowi kontrolowanego obiektu, drugi lekarzowi wet. wykonującemu stały nadzór.

B WSKAZÓWKI SZCZEGÓŁOWE

I. Punkty skupu drobiu.

Nadzór sanitarno-weterynaryjny w punktach skupu drobiu polega na dokonywaniu okresowych i doryweczych kontroli, w czasie których należy stwierdzać, czy:

1) teren obiektu jest ogrodzony w sposób uniemożliwiający dostęp dla ludzi i zwierząt inaczej niż przez bramę wjazdową;
2) teren obiektu jest suchy i umożliwia przeprowadzenie oczyszczenia i odkażenia;
3) obiekt jest podzielony na miejsce skupu i miejsce dla tymczasowego przetrzymywania drobiu;
4) jest urządzone kryte pomieszczenie dla personelu zakupującego i wagi, zabezpieczające od wiatrów i opadów;
5) jest urządzone pomieszczenie dla klatek z drobiem grzebiącym;
6) są urządzone kojce dla drobiu wodnego;
7) rozmiary pomieszczeń odpowiadają przewidywanej przelotowości towaru;
8) obiekt jest zaopatrzony w wodę i czy woda odpowiada warunkom wody zdatnej do picia dla ludzi;
9) źródła wody są łatwo dostępne, a także, czy są zabezpieczone przed zanieczyszczeniem;
10) ilość wody jest wystarczająca dla pojenia drobiu oraz przeprowadzania oczyszczania i odkażania obiektu i urządzeń;
11) obiekt jest zaopatrzony w sprzęt do oczyszczania i odkażania (hydropult);
12) obiekt jest zaopatrzony w dostateczną ilość środków odkażających;
13) na terenie obiektu jest urządzony gnojownik o szczelnej pokrywie i nieprzepuszczalnych ścianach;
14) obiekt posiada ustępy;
15) pomieszczenia, kojce, klatki, korytka dla pojenia drobiu są wykonane z materiałów, dających się łatwo oczyszczać i odkażać, oraz czy są utrzymywane w należytym porządku i czystości;

16) po ukończeniu czynności obiekt jest oczyszczany i odkażany;
17) przed zakupem teren punktu oraz przywożone klatki dla drobiu są w stanie czystym;
18) personel zatrudniony jest obznajmiony z objawami normalnego i podejrzanego stanu zdrowia drobiu, czy stosuje się do zasad higieny i czy postępowaniem swoim nie stwarza niebezpieczeństwa rozwlekania zaraźliwych chorób oraz, czy jest obznajmiony ze sposobem przyrządzania roztworów odkażających;
19) personel w czasie wykonywania czynności posiada odpowiedni ubiór ochronny;
20) nie zakupuje się drobiu chorego (z objawami wyszczególnionymi w zarządzeniu);
21) nie zakupuje się drobiu bez świadectw miejsca pochodzenia zwierząt wzgl. bez zaświadczeń Gminnej Spółdzielni Samopomocy Chłopskiej;
22) zakupiony drób nie pochodzi z miejscowości, z których wywóz drobiu jest zakazany z powodu zaraźliwych chorób zwierzęcych;
23) drób jest przetrzymywany w klatkach o przepisowych rozmiarach;
24) klatki i kojec nie są przeładowane nadmierną ilością drobiu;
25) klatki z drobiem grzebiącym są przetrzymywane pod dachem i czy są osłonięte od wiatrów;
26) postępowanie z drobiem nie koliduje z przepisami o ochronie zwierząt;
27) drób zakupiony w punkcie skupu jest odsyłany do tuczarni, rzeźni lub zbiornicy niezwłocznie po zakończeniu czynności.

II. Zbiornica drobiu.

Stały nadzór sanitarno-weterynaryjny w zbiornicach drobiu należy wykonywać codziennie, ilekroć zajdzie potrzeba. W dniach, w których w zbiornicy nie ma żadnego drobiu, można nadzoru zaniechać, chyba, że w tych dniach jest przeprowadzane oczyszczanie lub odkażanie zbiornicy, albo z innych powodów obecność lekarza wet. w zbiornicy jest potrzebna.

W czasie wykonywania stałego nadzoru w zbiornicy należy odpowiednio kierować się wskazówkami zawartymi w rozdziale I; zwracając szczególną uwagę na zdrowotność drobiu dostarczanego do zbiornicy, przetrzymywanego w zbiornicy i wysyłanego ze zbiornicy. Zwłaszcza należy dopilnować, aby

1) pomieszczenia i urządzenia zbiornicy były utrzymywane w odpowiednim stanie sanitarnym, a szczególnie, by pomieszczenia dla drobiu i klatki były oczyszczane i odkażane niezwłocznie po usunięciu z nich drobiu;
2) sztuki padłe były umieszczane w odpowiednim zbiorniku (konfiskatorze), a następnie przekazywane zakładom utylizacyjnym, bądź spalone w piecach, bądź też w całości zakopywane na grzebowisku z zachowaniem niezbędnych środków ostrożności;
3) drób nie był przetrzymywany w zbiornicy dłużej niż 24 godzin;
4) zarządzenia sanitarno-weterynaryjne w odniesieniu do zbiornicy były należycie wykonywane.

Okresowy nadzór sanitarno-weterynaryjny w zbiornicach drobiu polega na dokonywaniu periodycznych i dorywczych kontroli, w czasie których należy odpowiednio kierować się wskazówkami podanymi w rozdziale I, a ponadto zwracać uwagę, czy

1) podłoże miejsc wyładowania i przetrzymywania drobiu oraz korytarzy między kojcami i oddzielonych miejsc dla oczyszczania i odkażania klatek i samochodów jest nieprzepuszczalne, gładkie, dające się łatwo oczyszczać i odkażać i umożliwia odpływ ścieków do gnojownika;
2) obiekt posiada pomieszczenia dla przechowywania karmy, sprzętu do oczyszczania i odkażania oraz środków odkażających;
3) obiekt jest wyposażony w urządzenia do odkażania samochodów i klatek oraz w szczelny zbiornik dla sztuk padłych (konfiskator);
4) sztuki padłe są przekazywane zakładowi utylizacyjnemu, spalane w piecach lub w całości zakopywane na grzebowisku, z zachowaniem niezbędnych ostrożności;
5) pomieszczenia dla drobiu oraz klatki są oczyszczane i odkażane niezwłocznie po usunięciu z nich drobiu;
6) drób nie jest przetrzymywany dłużej niż 24 godziny;
7) przepisy weterynaryjne dotyczące zwalczania zaraźliwych chorób zwierzęcych są przestrzegane;
8) stały nadzór sanitarno-wet. jest prawidłowo wykonywany.

III. Transport drobiu.

Okresowy nadzór sanitarno-wet. nad transportem drobiu polega na dokonywaniu periodycznych i dorywczych kontroli, w czasie których należy stwierdzać, czy

1) środki transportowe i klatki dla drobiu są przed załadowaniem sprawdzane co do ich czystości, oraz czy po wyładowaniu z nich drobiu są niezwłocznie oczyszczane i odkażane;
2) załadowane klatki z drobiem są ustawiane (samochód, wagon) w sposób zapewniający dostateczny dopływ powietrza i zabezpieczający przed spadaniem nieczystości z klatek wyżej położonych na drób w klatkach położonych niżej, a także zabezpieczający przed swobodnym przesuwaniem się klatek w czasie transportu;
3) załadowanie drobiu nie przekracza norm załadowania;
4) klatki z drobiem są zaopatrywane w etykiety z kartonu, drzewa lub innego odpowiedniego materiału, z adresem nadawcy i odbiorcy oraz ilością sztuk.

IV. Tuczarnie drobiu.

Stały nadzór sanitarno-wet. w tuczarniach drobiu należy wykonywać codziennie co najmniej dwa razy oraz na każde wezwanie kierownika tuczarni; w dniach, w których nie dostarczono do tuczarni żadnego drobiu, można nadzór ten ograniczyć do jednorazowej wizyty.

W czasie wykonywania tego nadzoru należy zwracać uwagę na:

1) zdrowotność drobiu ze szczególnym uwzględnieniem drobiu przebywającego w oddziele kwarantannowym;
2) utrzymywanie tuczarni w odpowiednim stanie sanitarnym;
3) przestrzeganie przepisów zarządzenia powołanego we wstępie do niniejszej instrukcji, a zwłaszcza przepisów zawartych w punktach: 7, 10, 14, 15, 20, 21, 23 i 24!
4) przestrzeganie przepisów o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych, a w szczególności zarządzeń weterynaryjnych wydawanych przez prezydium powiatowej rady narodowej, nie wyłączając zarządzeń wydawanych przez powiatowego lekarza weterynaryjnego;
5) wykonywanie zarządzeń wydawanych przez lekarza wet., sprawującego okresowy nadzór san.-wet.

Nadto w tuczarniach przygotowujących drób z przeznaczeniem do produkcji eksportowej należy dopilnować, aby wydane w tym względzie szczególne przepisy weterynaryjne były zachowane.

Okresowy nadzór sanitarno-wet. w tuczarniach drobiu polega na dokonywaniu periodycznych i dorywczych kontroli, w czasie których należy odpowiednio kierować się wskazówkami podanymi w rozdziale I punkty: 1, 2, 5 — 15, 18, 19, 24 — 26, a ponadto stwierdzać, czy:

1) urządzenia tuczarni odpowiadają przepisom;
2) stały nadzór sanitarno-wet. jest prawidłowo wykonywany;
3) tuczarnia po zakończeniu sezonu tuczu została należycie oczyszczona i odkażona;
4) w oddziale kwarantanowym:
   a) nad wejściem do oddziału kwarantannowego jest tablica z napisem „Kwarantanna, obcym wstęp wzbroniony";
   b) wejście (wjazd) do obiektu, jak również przejście na teren właściwej tuczarni jest wyłożone matami, przepojonymi roztworem środków odkażających;
   c) obiekt jest należycie odizolowany od terenu właściwej tuczarni (pasiarni);
   d) obiekt posiada osobne pomieszczenia na ściółkę;
   e) obiekt posiada oświetlenie dla pracy w nocy;
   f) obiekt posiada odosobnione pomieszczenie dla wybijania drobiu, wykazującego objawy pomoru kur lub cholery drobiu;
   g) nieszkodliwe usuwanie sztuk padłych lub sztuk wybijanych chorych jest właściwie wykonywane;
   h) w razie stwierdzenia pomoru lub cholery drobiu, chory drób jest wybijany, a pozostały podejrzany o zarażenie się przekazywany do rzeźni celem niezwłocznego uboju;
   i) pomieszczenie i klatki dla drobiu grzebiącego są oczyszczane i odkażane niezwłocznie po usunięciu z nich drobiu, a klce dla drobiu wodnego odkażane (5% roztworem wapna chlorowanego);
   j) obsługa oddziału kwarantannowego ma zakazany wstęp na teren właściwej tuczarni lub rzeźni czy tego zakazu przestrzega;

5) W tuczarni właściwej:
 a) wejście (wjazd) do tuczarni właściwej jest wyłożone matami przepojonymi roztworem środków odkażających oraz czy nad wejściem jest tablica z napisem: „Tuczarnia drobiu, wstęp obcym wzbroniony";
 b) obsługa właściwej tuczarni ma zakazany wstęp do oddziału kwarantonnowego i czy tego zakazu przestrzega.

V. Rzeźnie drobiu

Stały nadzór sanitarno-weterynaryjny w rzeźniach drobiu, nie wyłączając miejsc przygotowania, składowania i załadowania drobiu bitego należy wykonywać w czasie dokonywania uboju drobiu oraz w czasie sprawiania, formowania, pakowania, przechowywania i załadowania drobiu bitego, a także w innym czasie, ilekroć zajdzie potrzeba.

Do zakresu tego nadzoru należą:
1) badanie drobiu przed ubojem i po uboju;
2) kwalifikowanie drobiu bitego na rynek wewnętrzny lub na wywóz za granicę; przy kwalifikowaniu drobiu na wywóz za granicę należy, oprócz przepisów okólnika Nr 31 z dnia 11.XI.1947 roku (Dz. Urz. Min. Rol. i R. R. Nr 13, poz. 115), stosować także przepisy szczególnych zarządzeń Ministerstwa Rolnictwa i R. R. odnoszących się do wywozu drobiu bitego do danego kraju;
3) nadzór nad utrzymywaniem całego obiektu rzeźni, nie wyłączając miejsc przygotowywania, składowania i załadowania drobiu bitego, w odpowiednim stanie sanitarnym;
4) dopilnowanie, aby postępowanie z drobiem bitym i wszelkimi produktami uzyskanymi z uboju odpowiadało wymogom sanitarnym, przy czym szczególną uwagę należy zwracać na zachowanie przy wszystkich czynnościach wzorowej czystości, na ciepłotę pomieszczeń chłodzonych oraz na stan sanitarny środków, na które towar jest załadowywany;
5) nadzór nad terminowym poddawaniem drobiu bitego odpowiedniemu zachłodzeniu.

Okresowy nadzór sanitarno-weterynaryjny w rzeźniach drobiu, nie wyłączając miejsc przygotowywania, składowania i załadowania drobiu bitego, należy wykonywać analogicznie jak w tuczarniach drobiu (rozdział IV), zwracając szczególną uwagę, czy cały obiekt rzeźni odpowiada przepisom zawartym w okólniku Inspektoratu Standaryzacji Nr 6/D z dnia 29.VIII.1949 r., a zwłaszcza, czy pomieszczenia produkcyjne i chłodnicze posiadają podłogi twarde, równe, nieprzepuszczalne, dające się łatwo oczyszczać i odkażać, ze spadkiem do ścieków kanałowych oraz czy ściany tych pomieszczeń są wyłożone materiałem gładkim, nieprzepuszczalnym, łatwo zmywalnym, lub są pomalowane jasną farbą olejną.

Ponadto należy zwracać uwagę, czy:
1) ubój podejrzanego drobiu nie odbywa się jednocześnie z ubojem drobiu niepodejrzanego i czy drób podejrzany jest wyłączany od eksportu;
2) sztuki drobiu i części drobiu uznane za niezdatne są we właściwy sposób nieszkodliwie usuwane;
3) pomieszczenie całego obiektu rzeźni są utrzymywane w odpowiednim stanie sanitarnym;
4) przepisy szczególnych zarządzeń, dotyczących produkcji drobiu bitego na wywóz za granicę, są przestrzegane.

VI. Chłodnie składowe (zamrażalnie)

Stały nadzór sanitarno-weterynaryjny w chłodniach składowych należy wykonywać przy przyjmowaniu drobiu bitego do chłodni, w czasie zamrażania i przechowywania go w chłodni, i przy wydawaniu go z chłodni.

Przy przyjmowaniu drobiu bitego do chłodni składowej należy sprawdzać świadectwa weterynaryjne i stwierdzać:
1) czy towar został dostarczony środkami transportowymi chłodzonymi (wagony, względnie samochody-chłodnie, lub lodownie);
2) czy środki transportowe odpowiadają wymogom sanitarnym, a zwłaszcza, czy są czyste i wolne od obcych zapachów;
3) czy skrzynie, zawierające drób bity, nie są zamoknięte;
4) czy towar jest należycie schłodzony, za należyte schłodzenie uważa się tuszki wykazujące ciepłotę wewnętrzną nie wyższą, niż — 6° C;
5) czy towar nie wykazuje zwilgocenia, zapleśnienia lub zmian wskazujących na psucie się.

Nadto należy dopilnować, aby przy wyładowaniu towar był należycie zabezpieczony przed ujemnymi wpływami atmosferycznymi.

Po przyjęciu towaru do chłodni należy zwracać uwagę, aby towar został jak najszybciej poddany zamrożeniu oraz aby skrzynki z drobiem były tak ustawiane, by dopływ powietrza ze wszystkich stron był zapewniony. W czasie procesu zamrażania należy zwracać uwagę, czy zamrażalnia prawidłowo funkcjonuje, a zwłaszcza czy posiada właściwą ciepłotę i odpowiednią wilgotność, a także czy towar pozostaje w zamrażalni do czasu zupełnego zamrożenia. Za zupełnie zamrożone uważa się tuszki, których ciepłota wynosi mniej, niż —8°C.

W czasie przechowywania towaru w chłodni składowej należy stwierdzać:
1) czy ciepłota w komorach chłodniczych wynosi stale —10°C, a wilgotność względna od 85 — 90%;
2) czy urządzenia wentylacyjne działają należycie;
3) czy komory chłodnicze są wolne od obcych zapachów i czy nie przechowuje się w nich ryb, dziczyzny lub innych artykułów wydzielających silną woń, albo mogących wpłynąć ujemnie na tuszki drobiu;
4) czy komory chłodnicze są utrzymywane w należytej czystości i czy nie przechowuje się w nich zbędnych przedmiotów;
5) czy ułożenie skrzynek zapewnia dopływ powietrza do skrzynek ze wszystkich stron, a odstęp pomiędzy rzędami skrzynek umożliwia dostęp pracowników chłodni do każdego rzędu skrzyń;
6) czy tuszki drobiu nie ulegają zwilgoceniu, pleśnieniu, psuciu się, albo innym niekorzystnym zmianom;
7) czy osoby zatrudnione w komorach przestrzegają zasad higieny;

Przy wydawaniu drobiu bitego z chłodni należy stwierdzać:
1) czy towar jest należycie zamrożony i nie wykazuje zwilgocenia, zapleśnienia lub innych zmian wskazujących na psucie się;
2) czy środki transportowe są chłodzone i odpowiadają wymogom sanitarnym;
3) czy załadowanie odbywa się zgodnie z wymogami higieny, a w szczególności przy zabezpieczeniu skrzynek przed zamoknięciem i zanieczyszczeniem;
4) czy skrzynie po załadowaniu zostały należycie zabezpieczone przed szkodliwymi wpływami.

VII. Zaświadczenia i świadectwa weterynaryjne

Lekarze weterynaryjni, wykonujący stały nadzór sanitarno-weterynaryjny, powinni — zgodnie ze stanem faktycznym — wystawiać zaświadczenia, względnie świadectwa weterynaryjne według następujących wzorów:
1) dla drobiu wysyłanego ze zbiornicy do rzeźni lub tuczarni:

 a) **Zaświadczenie weterynaryjne**
 dla drobiu wysyłanego ze zbiornicy do rzeźni eksportowej lub tuczarni:
 Zbiornica drobiu w . . . . . powiat . . .
 województwo . . . . wysyła w dniu . . 195 . r.
 do rzeźni—tuczarni drobiu w . . . powiat
 województwo samochodem
 Nr koleją Nr wagonu . .
 gęsi . w klatkach, luzem
 kaczek w „
 kur w „
 kurcząt w „
 indyków w „
 . . . . . w „
 Drób powyższy został zakupiony z zachowaniem przepisów zarządzenia Ministrów: Rolnictwa i R. R., Handlu Wewnętrznego i Handlu Zagranicznego z dnia 25 IV 1951 roku Nr W.Z.III-5/12 w punktach skupu drobiu (podać nazwę miejscowości) . . . . .
 położonych na obszarze powiatu . i był przetrzymywany w zbiornicy nie dłużej niż 24 godziny. W czasie przetrzymywania w.w. drobiu w zbiornicy nie stwierdzono u żadnej sztuki objawów zaraźliwej choroby drobiu, a w szczególności pomoru ani cholery. Drób wysyłany nie wykazuje żadnych objawów chorób zakaźnych.

 b) **Zaświadczenie weterynaryjne**
 dla drobiu wysyłanego ze zbiornicy do rzeźni — oprócz eksportowych — w celu natychmiastowego uboju.
 Zbiornica drobiu w . . . . powiat . . .
 województwo . . . wysyła w dniu . . . 195 . r.
 do rzeźni — miejsca uboju — zwierząt gospodarskich
 w . . . . . powiat . . . województwo
 samochodem Nr . . . koleją Nr wagonu . . .
 gęsi . . w klatkach, luzem
 kaczek w „
 kur w „

kurcząt w klatkach, luzem
indyków w „
. . . . w „

Drób powyższy jest przeznaczony do natychmiastowego uboju przy zachowaniu warunków określonych w zezwoleniu Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w . . . . . . wydanym na podstawie § 338 rozp. Ministra Rolnictwa z dnia 9.VI.1928 roku o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych.

2) dla drobiu wysyłanego z tuczarni — do rzeźni:

a) **Zaświadczenie weterynaryjne**
dla drobiu wysyłanego z tuczarni do rzeźni eksportowej:

Tuczarnia drobiu w . . . . powiat . . . .
województwo . . . . wysyła w dniu . . . 195 . r.
do rzeźni drobiu Nr . powiat . . . . .
województwo . . . samochodem Nr . .
koleją Nr wagonu

gęsi . . . . . w klatkach, luzem
kaczek w „
kur w „
kurcząt w „
indyków w „
. . . . w . . . „

Drób powyższy został zakupiony z zachowaniem przepisów zarządzenia Ministrów: Rolnictwa i R. R., Handlu Wewnętrznego i Handlu Zagranicznego z dnia 25.IV. 1951 roku, Nr W.Z.III-5/12 w punktach skupu drobiu położonych w powiatach . . i przebywał w tuczarni od dnia . . . . . w tym czasie, ani w okresie 40 dni poprzedzających wysyłkę, nie stwierdzono w tuczarni pomoru ani cholery drobiu. Drób wysyłany nie wykazuje żadnych objawów chorób zakaźnych.

b) **Zaświadczenie weterynaryjne**
dla drobiu wysyłanego z tuczarni do rzeźni — oprócz eksportowych — w celu natychmiastowego uboju.

Według wzoru podanego w punkcie 1 b) ze zmianą słowa „Zbiornica" na słowo „Tuczarnia".

3) Dla drobiu bitego wysyłanego z eksportowych rzezni drobiu do chłodni składowej:

według wzoru załącznika Nr 2 do Okólnika Ministra Rolnictwa i R. R. Nr 31 z dnia 11.XI.1947 roku (Dz. Urz. Min. Rol. i R. R. Nr 13, poz. 115).

4) Dla drobiu bitego wysyłanego z chłodni składowej:

a) **Zaświadczenie sanitarno-weterynaryjne**
dla drobiu bitego wysyłanego z chłodni składowej na rynek wewnętrzny.

Firma . . . .
wysyła w dniu dzisiejszym z chłodni składowej w . . . . do miejscowości . . . . województwa . . . . . . dla firmy . . . . . .

. skrzynek gęsi mrożonych, chłodzonych, oznakowanych (znaki rozpoznawcze na skrzyniach — znak zakładu, numery skrzyń itp.),
. skrzynek kaczek mrożonych, chłodzonych, oznakowanych . . . .
. skrzynek kur mrożonych, chłodzonych, oznakowanych . . . .
. skrzynek kurcząt mrożonych, chłodzonych, oznakowanych
. skrzynek indyków mrożonych, chłodzonych, oznakowanych . . . . .
. skrzynek . mrożonych, chłodzonych, oznakowanych

Drób powyższy:

1) był poddany przed ubojem i po uboju badaniu weterynaryjnemu i został uznany za wolny od zaraźliwych chorób zwierzęcych, mogących być przeniesionymi przez mięso drobiu bitego oraz za zdatny bez zastrzeżeń do spożycia przez ludzi,
2) był przechowywany w chłodni składowej w warunkach sanitarnych i nie uległ zepsuciu,
3) przy wywozie z chłodni składowej został załadowany na środki transportowe chłodzone i odpowiadające przepisom sanitarnym, a załadowanie odbyło się zgodnie z wymogami higieny

b) **Świadectwo weterynaryjne**
dla drobiu bitego wysyłanego z chłodni składowej za granicę:

należy wystawiać według wzoru, podanego w załączniku Nr 2 do okólnika Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych Nr 31 z dnia 11.XI.1947 roku (patrz punkt 3) niniejszego rozdziału) z dodaniem na końcu tekstu świadectwa, zaświadczenia następującej treści:

„Ponadto zaświadczam, że opisany wyżej drób bity był transportowany do chłodni składowej i przechowywany w niej w warunkach sanitarnych i w czasie transportu i przechowywania nie uległ zepsuciu".

Jeżeli drób bity ma być wywieziony za granicę za świadectwem wystawionym przez lekarza weterynaryjnego pełniącego stały nadzór sanitarno-weterynaryjny w rzeźni drobiu, wówczas zaświadczenie lekarza weterynaryjnego wykonującego nadzór sanitarno-weterynaryjny w chłodni składowej powinno brzmieć:

„Ja lekarz weterynaryjny wykonujący urzędowy nadzor sanitarno-weterynaryjny w chłodni składowej w . . . . zaświadczam, że opisany w niniejszym świadectwie drób bity był transportowany do chłodni składowej i przechowywany w niej w warunkach sanitarnych i w czasie transportu i przechowywania nie uległ zepsuciu".

Zaświadczenie to należy umieszczać na świadectwie weterynaryjnym, w które dana partia drobiu bitego była zaopatrzona przy wysyłaniu jej z eksportowej rzeźni drobiu do chłodni składowej.

Oprócz powyższych zaświadczeń i świadectw weterynaryjnych obowiązują nadal zaświadczenia wprowadzone zarządzeniem Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych Nr W.H.III-15/49 z dnia 4.XII.1950 roku.

Naczelny Dyrektor: Dr St. Krauss

SPROSTOWANIE

W Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych Nr 2 z dnia 15 lutego 1951 r.? — a nie jak mylnie wydrukowano w 1950 r.

W piśmie okólnym w sprawie zwalczania gruźlicy bydła poz. 18 na str. 21 kolumna II-ga wiersz 30 od dołu zamiast „Jako odczyn wątpliwy uznaje się zgrubienie skóry w miejscu zastrzyku większe niż 4 mm", winno być „Jako odczyn dodatni uznaje się zgrubienie skóry w miejscu zastrzyku większe niż 4 mm"

Redakcja i Administracja: Ministerstwo Rolnictwa Warszawa, Krucza 37
Wydział Prezydialny Pokój 115. Tel. 749-40, wew. 37.

Konto P.K.O. I-1888/431 Dziennik Urzędowy Ministerstwa Rolnictwa w Warszawie.

ODBIORCA:

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Cena 1,35 zł.

Drukarnia Akcydensowa, W-wa, Tamka 3. 3.500
Zam. 2748 22.X.–12.XII.51 2-B-45487.